

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733

BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@ork.police.hu

Szám: 105/587- /2009. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva a panaszos által benyújtott panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 147/2010. (III. 24.) számú állásfoglalása megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdése a) pontjára és (2) bekezdésére, valamint 109. §-ának (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságra – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz, a 1027 Budapest II. kerület Csalogány u. 47-49. f. címre közvetlenül is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

A panaszos panaszában előadta, hogy a kérdéses napon Budapest V. kerületi Erzsébet téren egy békés gyülekezésen vett részt, ahol a földön ült, amikor a rendőrök „tonfával ütlegelték, ...gázsprével többször ráfújtak” többször belé rúgva, ruháját elszakítva a földről „rángatva állították fel”, majd 2009.07.04-én 18.30 órától előállították a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) Gyorskocsi utcai fogdára. Ezután indokolatlanul hosszú idő elteltével engedték szabadon, meghallgatás és jogainak ismertetése nélkül.

A panaszos által sérelmezett intézkedések az alábbiak:

- rendőrbot, illetve vegyi eszköz alkalmazása,
- a testi kényszer, illetve bilincs alkalmazása, ezzel kapcsolatban sérülések,
- az előállítás jogszerűsége, tartama,
- nem hallgatták meg az előállítás során,
- nem közölték a jogait.

II.

A rendelkezésre álló alábbi rendőrségi okiratokból a következők állapíthatók meg.

Budapest Rendőrfőkapitánya a 01000/36775/2009.ált számú egyedi utasításával 2009. július 4-én 00 órától 24 óráig Budapest teljes területére fokozott ellenőrzést rendelt el az Rtv. 30. § (1) és (3) bekezdése alapján.

A rendelkező rész értelmében az állomány feladata az volt, hogy figyelemmel kísérje a rendezvényekre érkezőket és megakadályozza a jogsértések kialakulását. Ennek keretében szűrőpróbaszerű igazoltatásokat, ruházat-, csomag- és járműátvizsgálást hajthatott végre.

A fokozott ellenőrzést elrendelő utasítás indokolása szerint 2009. július 4-ére nagyszámú demonstráció megtartását jelentették be Budapest területére, amely rendezvényeken várhatóan jelentős lesz a résztvevők létszáma.

A BRFK által a Panasztestületnek írt válaszlevelében foglaltak szerint 2009. július 4-ére Budapest területére 16 bejelentés érkezett a rendőrséghez a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gytv.) hatálya alá tartozó rendezvény megtartásáról, ezen belül hét rendezvényt kívántak az V. kerületben tartani. Két bejelentő a Szent István térre, két bejelentő a Kossuth térre, további egy-egy bejelentő az Arany János utcába, a Markó utcába és a Nádor utcába jelentett be rendezvényt. A két Szent István téri rendezvény napirendjeként a következőket jelölték meg: „beszéd a Szabadság téren zajlott jogsértésekről”, illetve „szimpátiatüntetés a koncepciók perек áldozatai mellett”; az egyik Kossuth téri rendezvény célja a következő volt: „tiltakozó tüntetés a Szabadság téri tüntetés megtiltása miatt”, míg a másik Kossuth téri rendezvény bejelentője napirendet nem jelölt meg.

Annak ellenére, hogy az V. kerületi Erzsébet térre Gytv. Hatály alá tartozó rendezvényt nem jelentettek be 2009. július 4-ére, aznap délután több száz fős csoport jelent meg ott azzal a céllal, hogy egy bejelentés nélküli rendezvényen vegyenek részt.

A megjelenteket a helyszínen szolgálatot teljesítő rendőri erők 16 óra 58 perckor szólították fel a terület elhagyására, figyelmeztették a helyszínen maradókat, hogy őket igazoltatják és előállítják. Mivel a felszólításnak nem engedelmeskedtek 17 óra 19 perckor a rendőrök megkezdték a kilátásba helyezett igazoltatásokat és előállításokat. A tömeg 18 óra 07 perckor a rendőröket megtámadta, kövel, palackokkal, betondarabokkal dobálták a sorfalat, és a cselekményeket felszólítás ellenére sem hagyták abba. Az események kapcsán összesen 190 főt állítottak elő az Erzsébet térről.

A BRFK által a Panasztestületnek írt válaszlevelében foglaltak szerint a felszólítások és figyelmeztetések 20.31 óráig folyamatosan jól hallhatóan folytatódtak.

A panaszos előállításáról készült rendőri jelentés szerint igazoltatására 2009. 07. 04-én 19.00 órakor az Rtv. 29. § (1) bekezdés alapján, ruházatának átvizsgálására az Rtv. 31. § (1) bekezdés alapján, az előállítására a 33. § (2) bekezdés *f*) pontjának I. fordulata alapján került sor¹. A jelentés szerint a rendőr testi kényszerít és bilincset alkalmazott az Rtv. 47. §-a és a 48. § *b*) és *d*) pontjai alapján. Utóbbi kényszerítő eszköz alkalmazása a jelentés szerint 18.45 órától 19.15 óráig történt.

A kényszerítő eszköz alkalmazására, előzetes figyelmeztetés történt. Az előállítást követően az intézkedő rendőr szabálysértési feljelentést tett a panaszossal szemben. A jelentés szerint a panaszos megjelent a feloszlatott rendezvény helyszínén és többszöri felszólítás ellenére sem távozott onnét, aktív erő kifejtéssel – összekapaszkodva társaival – ellenszegülve a jogszerű rendőri intézkedésnek.

Közölték a panaszossal, hogy szabálysértés miatt feljelentést fognak tenni vele szemben, majd – miután a rendőr kérdésére sérülést nem panaszolt – előállították a BRFK II. kerületi Gyorskocsi utcai fogdára. Az előállítás során a panaszos részére az előállítás okáról tájékoztatót kapott, időtartamáról igazolást adtak. Eszerint őt 2009. 07. 04-én 19.00 órától 2009. 07. 05-én 04.10 óráig tartották fogva, és úgy nyilatkozott, hogy az előállítás időtartama alatt sérülése panaszra nem keletkezett. Jogairól és kötelezettségeiről írásos tájékoztatót kapott. A BRFK Gazdaságvédelmi Főosztály Gazdaságvédelmi és Korrupciós Osztály vezetője az előállítás időtartamát a határozatával 2009. július 05. napján 07 óra 00 perccig meghosszabbította.

A befogadáskor – a vizsgálat alapján – készült orvosi véleményben foglaltak szerint a panaszos testen külsérelmi nyomként a bal elülső hónaljvonalban a bordaív magasságában „haránt irányú 2 darab egy 2 és egy 3 cm-es vonalas hámfoszlás” volt észlelhető. A vélemény – melyet a panaszos aláírt – kiemeli, hogy rendőri bántalmazást nem panaszolt a vizsgált személy.

A panaszos nyilatkozott a jogaival kapcsolatosan. A nyilatkozat szerint hozzátartozója kiértékelését nem kérte, ételt sem kért.

Az előállítási segédlet elnevezésű iraton az intézkedés ideje rovatba 2009.07.04. 19.00 órát tüntetett fel az intézkedő rendőr.

A panaszos szerint 18.30 órakor kezdődött vele szemben az intézkedés, míg a rendőri jelentés szerint az intézkedést 19.00 órakor kezdték meg a panaszossal szemben. Ugyanakkor a jelentés szerint a bilincs alkalmazására 18.45 órától került sor, mintegy 15 perccel az

¹ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 29. § (1) bekezdése alapján a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

Az Rtv. 31. § (1) bekezdése szerint akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés *f*) pont alapján a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

intézkedés megkezdését megelőzően. A rendelkezésre álló, fent ismertetett más rendőrségi dokumentumok azonban egységesen 19.00 órában jelölik meg az intézkedés – így az előállítás – kezdő időpontját. Tekintettel arra, hogy a rendőri jelentésben foglalt ellentmondást az intézkedő rendőr saját kézirataival készített irat – előállítási segédlet melyen az intézkedés kezdő időpontját 19.00 órában jelöli meg – feloldja, az intézkedés kezdő időpontját 19.00 órában állapítom meg.

III.

Az ismertetett bizonyítékok alapján az alábbi tényállást állapítottam meg a döntésem alapjául.

2009. július 4-én délután több száz fős tömeg tagja ként a Budapest V. kerületi Erzsébet téren a panaszos Magyar Gárda egyenruhában jelen volt egy előre be nem jelentett, a Gytv. hatálya alá tartozó rendezvényen. A rendőri erők a helyszínen hangosbemondón keresztül 16 óra 58 perctől felszólították a téren tartózkodókat, hogy jogsértő magatartásukat hagyják abba, távozzanak, illetve figyelmeztették őket, hogy aki nem tesz eleget a felszólításnak, azt igazoltatják majd előállítják. 17 óra 19 perctől megkezdtek a kilátásba helyezett intézkedések foganatosítását. 19.00 órakor a helyszínen tartózkodó panaszossal az intézkedő rendőr közölte, hogy cselekményével szabálysértést követett el, mivel többszöri felszólításra sem hagyta el a teret. A panaszos a már személyesen neki címzett felszólításnak sem engedelmeskedett, annak ellenére, hogy az első felszólítást követően a panaszolt intézkedésig (kettő óra két percen át) a felszólítások a hangosbemondón keresztül szakadatlanul, jól hallhatóan ismétlődtek.

Az intézkedő rendőr az eredménytelen felszólításokat követően testi kényszer alkalmazásával felállította a földről, igazoltatta, ruházatát átvizsgálta, majd megbilincselte a panaszost, majd – miután a rendőr kérdésére sérülést nem panaszolt – előállították a BRFK Gyorskocsi utcai fogdájára. Az előállítás alatt a panaszos részére kiadták az előállítás idejéről szóló igazolást, és – az előállítás időtartamának meghosszabbítása miatt – 2009. 07. 05-én 04.10 órakor szabadon engedték. Ellene szabálysértési feljelentést tett az intézkedő rendőr. A panaszost tájékoztatták a jogairól, azzal kapcsolatosan nyilatkoztatták. Az intézkedés során a panaszosnak sérülése nem keletkezett.

Mellőztem a tényállásból a panaszos azon állítását, mely szerint „tonfával ütlegelték és lefújták gázsprével”. A rendőri jelentés szerint ugyanis a panaszos a helyszínen nem panaszolt sérülést, az előállítás utáni orvosi vizsgálat során pedig az állítólagosan a hátára mért ütések nyomai a testén nem voltak láthatók – mindössze a test elülső felén volt hámfoszlás –, bőr, illetve nyálkahártya irritáció sem volt felfedezhető a panaszosnál a vizsgálat során. Ezek mellett pedig – sem az intézkedés megkezdésekor – sem a vizsgálatkor, sem pedig az előállítás végeztével nem panaszolt rendőri bántalmazást a panaszos.

Az eljárás során szükségessé vált a panaszolt intézkedésben résztvevő rendőri erők által adott tájékoztatás tartalmának vizsgálata is, nevezetesen, hogy megjelölték-e, és ha igen mely okot jelölték meg a tér elhagyására történő felszólítás alapjaként. Minderre kizárólag a panaszos szabálysértés gyanúját felvető cselekményének alábbi értékelése érdekében került sor, és – figyelemmel a Fővárosi Bíróság 20.K34.132/2008/20. számú ítéletére is – a vizsgálat és az ez alapján a fenti kérdésben hozott döntés nem érinti az illetékes bíróság törvényben

biztosított ama kizárólagos jogát, hogy a Gytv. hatálya alá tartozó rendezvény feloszlátása jogellenességének kérdésében érdemben döntsön².

Az intézkedés – így az igazoltatás – ténybeli alapját az elrendelt tömegoszlátás³, valamint e feladatok ellátása során észlelt, a panaszos által elkövetett cselekmények képezik.

A panaszos a több órán át folyamatosan elhangzó felszólításának sem engedelmeskedett, ekkor nyilvánvalóan megszegte azon törvényi rendelkezésből eredő – az Emberi Jogok Európai Bíróságának szóhasználatával élve⁴ – egyszerű kötelezettségét, hogy a rendőri intézkedésnek engedelmeskedjen⁵.

Önmagában e tipikus magatartást jogszabály szabálysértésként büntetni rendeli⁶. Az intézkedő rendőr pedig előállíthatja azt a személyt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló rendőri felszólítást követően tovább folytatja, továbbá azt is, akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható⁷.

Ezek alapján tényszerűen megállapítható, hogy a panaszolt előállítás kellő jogalappal történt, hangsúlyozva azt a tényt is, hogy az előállítás alapjául szolgáló, az intézkedéskor tapasztalható tényekre tekintettel dönt a rendőr az előállításról. Ilyen esetekben az előállításhoz a törvényben megkövetelt szabálysértés, vagy bűncselekmény gyanúja nem éri, nem is érheti el a büntetőjogi, vagy szabálysértési jogi felelősség megállapításához szükséges megalapozottság szintjét. Azaz amennyiben az intézkedés során a rendőr számára komolyabb mérlegelés nélkül megállapítható, hogy az intézkedés alá vont személy magatartása a tapasztalt körülmények alapján a szabálysértés, vagy a bűncselekmény lehetőségét

² A gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 14. § (3) bekezdése szerint, ha a rendezvényt feloszlátják, a rendezvény résztvevője a feloszlátástól számított tizenöt napon belül pert indíthat a feloszlátás jogellenességének megállapítására.

A Fővárosi Bíróság 20.K34.132/2008/20. számú ítéletének indokolásában kifejtette, hogy „...a Független Rendészeti Panasztestület az állásfoglalásában és az alperes is határozatában nem a jogszabályoknak megfelelően járt el, amikor a demonstráció jogszerű oszlatásával kapcsolatosan érdemben állást foglalt. Ugyanis arra kizárólag a Fővárosi Bíróságnak lett volna hatásköre, és illetékessége a fentebb említett Gytv. 14. (3) bekezdésében foglaltak alapján, az erre irányuló kereseti kérelem kapcsán.”

³ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 30. § (1) bekezdése alapján a Rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.

⁴ Barta kontra Magyarország Ügyben (26137/04. számú kérelemre) hozott ítélet 71. pont: „A Bíróság felhívja a figyelmet arra a tényre, hogy a kérelmező elmulasztotta saját magatartásának kritikai értékelését akkor, amikor azon egyszerű kötelezettséggel találta magát szemben, hogy eleget tegyen a rendészeti szervek egyik tagja által hozzá intézett törvényes felszólításnak – ez a kötelezettség egy demokratikus társadalomban az általános állampolgári kötelezettségek része.”

⁵ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 19. § (1) bekezdés alapján a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

⁶ Az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 23.) Kormányrendelet 40/A. § (1) és (2) bekezdései szerint, aki a rendvédelmi szerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, ötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.

A fent bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

⁷ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (2) bekezdés f) pont alapján, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

nyilvánvalóan felveti, ez kellő alapot szolgáltat az előállításra⁸. A panaszos összekapaszkodással, fizikai erőfeszítéssel próbálta akadályozni, nehezíteni a rendőr intézkedését, ami miatt a testi kényszer alkalmazására vele szemben törvényesen került sor. A bilincset az egyedi körülmények mérlegelését követően törvényesen alkalmazta a rendőr⁹. Tekintettel arra, hogy a panaszos igazoltatását megelőzően a rendőrséget a tömegből több erőszakos támadás érte, azért a panaszos részéről történő további támadás megelőzése céljából a rendőr a bilincs alkalmazása mellett döntött.

A rendőr eleget tett törvényi kötelezettségének, amikor az előállítás során közölte a panaszossal az előállítás fent részletezett okát¹⁰, melyet a több órája folyamatosan, jól hallhatóan elhangzó felszólításokkal is tudomására hoztak valamennyi ellenszegülő személynek, így a panaszosnak is.

A panaszost büncselekménnyel nem gyanúsították, ezért az eljáró rendőrnek nem áll módjában ilyen tartalmú tájékoztatást adni. A szabálysértési feljelentés szándékának előzetes közlését pedig kizárólag arra az esetre írja elő jogszabály, ha az intézkedés alá vont személy a számára felajánlott helyszíni bírság összegét vagy a szabálysértés tényét vitatja, így az eljáró hivatalos személy köteles az érintettet feljelenteni a szabálysértés miatt¹¹. Ez a lehetőség azonban ezen ügyben szóba sem jöhet, mert a helyszíni bírság kiszabására e szabálysértések miatt nincs lehetőség.

Ezek alapján a panaszos alaptalanul panaszolja az ilyen tárgyú tájékoztatás elmaradását.

Az előállítás 2009. 07. 04-én 19.00 órától másnap 04.10 óráig tartott. A zsúfoltság miatti többletfeladatokat tekintetbe véve, a panaszossal szemben ez korrekt – a törvényes 8 + 4 órás előállítási időtartamot meg nem haladó – intézkedésnek minősül. A bírói jogalkalmazási gyakorlat egyes ügyekben (Fővárosi Bíróság 20.K. 32.593/2007/8. számú ügy¹²) szintén arra az álláspontra helyezkedett, hogy ha az előállítás a rendőrség túlterheltsége

⁸ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (2) bekezdés *b)* és *f)* pontok alapján a rendőr előállíthatja azt a személyt, aki büncselekmény elkövetésével gyanúsítható; aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

⁹ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 47. § A rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

A 48. § szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

- a) önkárosításának megakadályozására,
- b) támadásának megakadályozására,
- c) szökésének megakadályozására,
- d) ellenszegülésének megtörésére.

¹⁰ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (4) bekezdés szerint az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

¹¹ A helyszíni bírságolás részletes szabályairól szóló 10/2000. (II. 23.) BM rendelet 2. § (1) és (2) bekezdései szerint ha a jogszabály helyszíni bírság kiszabását lehetővé teszi és a hatóság tagja a helyszíni bírság kiszabása mellett dönt, ezt közli az elkövetővel, egyben tájékoztatja a jogkövetkezményekről, valamint a szabálysértéshez rendelt közúti közlekedési előéleti pontról. Ha az elkövető a helyszíni bírságolás tényét, a helyszíni bírság összegét tudomásul veszi, a hatóság tagja helyszíni bírságot szab ki. A helyszíni bírság tudomásulvétele esetén a hatóság tagja tájékoztatja az elkövetőt a helyszíni bírság végrehajtására vonatkozó törvényi rendelkezésekről [Sztv. 135. § (4) bekezdés].

Ha az elkövető a helyszíni bírságolás tényét nem veszi tudomásul vagy a helyszíni bírság összegét vitatja, a hatóság tagja a helyszíni bírságolást befejezi és közli az elkövetővel, hogy feljelentést tesz.

¹² Fővárosi Bíróság 20.K. 32.593/2007/8. számú ítélet indokolásában kifejtette, hogy „A demonstráció miatt előállított személyek nagy számára figyelemmel a bíróság nem tartotta a felperes 2007. február 3. 12.10

miatt hosszabb ideig, de a törvényes időtartamot meg nem haladó ideig tart, az előállítás nem veszi el jogszerűségét. Ezt igazolja, a törvényi szabályozás is, amely úgy rendelkezik, hogy az előállítás „a szükséges ideig...” tarthat. A szükséges idő ez esetben nyilvánvalóan, az előállítás során elvégzendő feladatokhoz szükséges időt jelenti¹³. Nem lehet a szükséges és elégséges időt meghatározni az elkövetett cselekmény tárgyi súlya alapján, mivel akár csekély tárgyi súlyú a cselekmény akár nem, az azzal kapcsolatos feladatokat a rendőr köteles elvégezni. Ehhez pedig alkalmanként objektív okokból (egy fogdába egyszerre több mint száz ember néhány órán belüli előállítása miatt) a normál munkamenethez képest jelentősen több időre is szükség lehet. Még akkor is, ha a panaszos meghallgatására nem került sor, hanem erre később tett intézkedést a hatóság. Nem várható éppen ezért el egyetlen közigazgatási szervtől sem, és a Rendőrségtől sem, hogy a hirtelen, és váratlan mértékben megnövekedett ügyszám miatt az ügyintézési határidő, a normáltól ne térjen el. Mindössze csak az várható el, hogy a szükséges személyes szabadság korlátozás időtartama a törvényes maximumot ne lépje túl, azaz az előállítás a szükséges ideig, de legfeljebb 8+4 óráig tarthat. Ezért a panaszos – az illetékes rendőri szervek hirtelen és jelentős mértékben megnövekedett feladataira tekintettel – alaptalanul sérelmezi az előállítás időtartamát.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

IV.

A Panasztestületnek a jelen ügy kapcsán kialakított állásfoglalásában az előállítás időtartamára, illetve a bilincs alkalmazására vonatkozóan tett megállapításaival és az azokból levont következtetésekkel a határozat III. részében foglalt indokok alapján nem értek egyet.

A Panasztestület állásfoglalásában a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét is megállapította azért, mert a helyszínen hangosbemondón keresztül folytatott felszólítások alkalmával nem mondták be a rendőri intézkedések (osztatás) pontos indokát.

A rendőri intézkedést megelőző felszólítás egyértelmű utalást tett arra, hogy a rendezvény jogellenes ezért kell a helyszínt elhagynia a felszólított személyeknek. A jogellenességre vonatkozó rendőrségi állítást az Rtv. szerint a panaszos a helyszínen nem mérlegelhetette, és engedelmisségét sem tehetette mérlegelése eredményétől függővé (lásd.: az 5. lábjegyzetet). Ezen szigorú engedelmisségi kötelezettség ellentételezéseként a törvény a panaszos részére – függetlenül a rendőri közleménytől – jogorvoslati lehetőségként panaszjogot biztosít, és garanciális elemként a panaszt formális eljárás keretében rendeli elbírálni¹⁴, továbbá a tömegosztatás jogellenességének megállapítása iránt a panaszos közvetlenül a Bírósághoz fordulhatott.

órától 19.50 óráig tartó – azaz 7 óra 40 percet kitevő – előállításának időtartamát jogszerűtlennek, mert az Rtv. 33. § (3) bekezdés szerint ez a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja a személyi szabadságot, a felperes vonatkozásában alkalmazott előállítás ideje pedig ezt nem haladta meg.”

¹³ A Rendőrség Szolgálat Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 51. § (3) bekezdése szerint az előállító helyiségben történő elhelyezéskor, az előállított, elővezetett, visszatartott személyt fel kell világosítani az intézkedés várható időtartamáról. Ruházatát át kell vizsgálni, és tőle el kell venni azokat a tárgyakat, amelyeket fogva tartáskor sem tarthat magánál. Nyilatkoztatni kell sérüléséről, esetleges panaszáról, szükség esetén orvosi ellátásban kell részesíteni.

¹⁴ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 92. § (1) és (2) bekezdése szerint akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

A panaszossal szembeni egyedi intézkedés kapcsán, pedig valamennyi intézkedés okát egyértelműen közölték, jogorvoslati jogára is felhívták a figyelmét. A panaszos ebben az ügyben élt is jogorvoslati jogával, és a panaszának érdemi elbírálása a törvényi rendelkezéseknek megfelelő eljárásban jelen határozattal megtörtént.

Ezért a Panasztestület fenti megállapításával nem értek egyet, az általa sérelmesnek tartott rendőri közlemény tartalma közvetve sem okozott jogtól való megfosztást, a panaszost jogsérelem miatt nem érte.

A Panasztestületnek az említett állásfoglalásában a panaszos igazoltatása és előállításának jogalapja, továbbá a ruházátvizsgálás és a testi kényszer alkalmazása tekintetében tett megállapításával és következtetéseivel minden tekintetben egyetértek.

E helyütt is hangsúlyozom, hogy az eljárás során szükségessé vált a panaszolt intézkedésben résztvevő rendőri erők által adott tájékoztatás tartalmának vizsgálata is, nevezetesen, hogy megjelölték-e a tér elhagyására történő felszólítás jogalapját. Minderre csak a panaszos szabálysértés gyanúját felvető cselekményének értékelése érdekében került sor. A Gytv. alapján – a Fővárosi Bíróság 20.K34.132/2008/20. számú ítéletére is figyelemmel (lásd.: a 2. számú lábjegyzetet) – a vizsgálat és az ez alapján a szabálysértés gyanújának kérdésben hozott döntés nem érinti az illetékes bíróság törvényben biztosított ama kizárólagos jogát, hogy a Gytv. hatálya alá tartozó rendezvény feloszlatása jogellenességének kérdésében érdemben döntsön.

A Panasztestület 147/2010. (III. 24.) számú állásfoglalásában több oldalon keresztül a panaszügyön túlmutató, általános, a rendezvény feloszlatása jogszerűségét is érintő megállapításokat is tesz, ezért fontosnak tartom leszögezni, hogy a jelen határozat a panaszban sérelmezett intézkedések jogszerűségét vizsgálja, és a lefolytatott közigazgatási eljárás nem terjedt ki – a fent írtak alapján nem is terjedhetett ki – a Panasztestület állásfoglalásában tett valamennyi – a konkrét panaszon túlmutató – megállapításra.

Mivel a Panasztestület állásfoglalásától való eltérések indokolását a törvény kizárólag a jelen határozatban foglaltakkal kapcsolatban teszi kötelezővé (lásd.: a 14. lábjegyzetet), ezért a Panasztestületnek az Erzsébet téri rendezvényekre összességében tett megállapításaira jelen határozatomban – eltérő megállapítások hiányában – reflektálni nem áll módomban. Meg kívánom azonban jegyezni, hogy az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosának a AJB 4721/2009. számú jelentésében, a 2009. július 04-i Erzsébet téren fogatosított rendőri intézkedésekkel kapcsolatos vizsgálatáról tett megállapításaira, a 23176-12/2009.ált. számú válaszlevelemben érdemben reagáltam.

Akinek az intézkedés jogát vagy jogos érdekét érintette, panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 93/A. (7) bekezdése valamint a 93/B. § (1) bekezdése alapján az országos rendőrfőkapitány a panaszról a Független Rendészeti Panasztestület állásfoglalásának kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.

Az intézkedést foganatosító szervhez benyújtott panaszt az intézkedést foganatosító szerv vezetője közigazgatási hatósági eljárásban bírálja el.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény XII. fejezet 54. § (1) és (2) bekezdése;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100.§ (1) bekezdés a) pontja valamint a (2) bekezdése, a 109. § (1) és (3) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 19. § (1) bekezdése, 29. § (1) bekezdése, 30. § (1) bekezdése, 31. § (1) bekezdése, 33. § (2) bekezdés *b)* és *f)* pontjai, valamint (4) bekezdése, 47. és 48. §-a, 92. § (1) és (2) bekezdései, a 93/ A § (7) és (9) bekezdései;
- a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 14. § (3) bekezdése;
- az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Kormányrendelet 40/A. § (1) és (2) bekezdései;
- a Rendőrség Szolgálat Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 51. § (3) bekezdése;
- a helyszíni bírságolás részletes szabályairól szóló 10/2000. (II. 23.) BM rendelet 2. § (1) és (2) bekezdései.

A jelen eljárásban hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdésén, valamint a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Budapest, 2010. május „ „

**Dr. Bencze József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány**